ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο πενταμελές τμήμα)

της 16ης Ιουνίου 2011 *

Στην υπόθεση T-185/06,

L'Air liquide, société anonyme pour l'étude et l'exploitation des procédés Georges Claude, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους R. Saint-Esteben, M. Pittie και P. Honoré, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους F. Arbault και O. Beynet, στη συνέχεια δε από τους V. Bottka, P. Van Nuffel και B. Gencarelli,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα περί μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως C(2006) 1766 τελικό της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2006, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (υπόθεση COMP/F/C.38.620 — Υπεροξείδιο του υδρογόνου και υπερβορικό άλας), καθόσον αφορά την προσφεύγουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Vadapalas (εισηγητή) προεδρεύοντα, M. Prek, A. Dittrich, L. Truchot και K. O'Higgins, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 2ας Σεπτεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η προσφεύγουσα, L'Air liquide, SA pour l'étude et l'exploitation des procédés Georges Claude, είναι εταιρία γαλλικού δικαίου η οποία κατείχε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών το 100 % του κεφαλαίου της Chemoxal SA, η οποία εμπορευόταν υπεροξείδιο του υδρογόνου (στο εξής: PH) και υπερβορικό άλας (στο εξής: PBS).

2 Τον Νοέμβριο του 2002, η Degussa AG πληροφόρησε την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με την ύπαρξη συμπράξεως στις αγορές του PH και του PBS και ζήτησε την εφαρμογή της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2002, C 45, σ. 3).

3 Η Degussa προσκόμισε ουσιαστικά αποδεικτικά στοιχεία στην Επιτροπή, τα οποία της έδωσαν τη δυνατότητα να διενεργήσει, στις 25 και 26 Μαρτίου 2003, ελέγχους στις εγκαταστάσεις ορισμένων επιχειρήσεων.

4 Στις 26 Ιανουαρίου 2005, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην προσφεύγουσα και στις λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

5 Κατόπιν της ακροάσεως των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2006) 1766 τελικό, της 3ης Μαΐου 2006, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ κατά των Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals Holding AB, EKA Chemicals AB, Degussa, Edison SpA, FMC Foret, Kemira Oyj, της προσφεύγουσας, Chemoxal SA, SNIA SpA, Caffaro Srl, Solvay SA, Solvay Solexis SpA, Total SA, Elf Aquitaine SA και Arkema SA (υπόθεση COMP/F/C.38.620 — Υπεροξείδιο του υδρογόνου και υπερβορικό άλας) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 13ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 353, σ. 54). Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με έγγραφο της 8ης Μαΐου 2006.

Η προσβαλλόμενη απόφαση

6 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι αποδέκτες της αποφάσεως αυτής είχαν μετάσχει σε ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), όσον αφορά το PH και το παράγωγο προϊόν του PBS (αιτιολογική σκέψη 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

7 Η διαπιστωθείσα παράβαση συνίστατο κυρίως στην ανταλλαγή μεταξύ των ανταγωνιστών σημαντικών πληροφοριών εμπορικού περιεχομένου και εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικών με τις αγορές και τις επιχειρήσεις, στον περιορισμό και στον έλεγχο της παραγωγής και των δυνητικών και πραγματικών παραγωγικών ικανοτήτων αυτών, στην κατανομή των μεριδίων της αγοράς και των πελατών, καθώς και στον καθορισμό και στην παρακολούθηση της τηρήσεως των σχετικών με τις τιμές στόχων.

8 Η προσφεύγουσα και η Chemoxal θεωρήθηκαν «από κοινού και αλληλεγγύως» υπεύθυνες για την παράβαση (αιτιολογική σκέψη 406 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

9 Κατ' εφαρμογή του άρθρου 25, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το δικαίωμά της να επιβάλει κυρώσεις είχε παραγραφεί έναντι της προσφεύγουσας και της Chemoxal, της οποίας η συμμετοχή στην παράβαση είχε παύσει πλέον των πέντε ετών πριν από τις πρώτες διερευνητικές ενέργειες. Η Επιτροπή, εντούτοις, θεώρησε ότι έχει θεμιτό συμφέρον διαπιστώσεως της επίμαχης παραβάσεως όσον αφορά τις εταιρίες αυτές (αιτιολογικές σκέψεις 366 έως 369 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

10 Το άρθρο 1, στοιχεία θ΄ και ι΄, της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει ότι η προσφεύγουσα και η Chemoxal παρέβησαν το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ και το άρθρο 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ, μετέχοντας στη σχετική παράβαση από τις 12 Μαΐου 1995 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997.

11 Με το άρθρο 2, στοιχείο στ΄, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επέβαλε στην προσφεύγουσα και στην Chemoxal πρόστιμο ύψους 0 ευρώ.

12 Το άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως περιέχει κατάλογο με τους αποδέκτες της, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προσφεύγουσα.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

13 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 17 Ιουλίου 2006, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

14 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου τροποποιήθηκε, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο έκτο τμήμα και, κατόπιν ακροάσεως των διαδίκων, η υπό κρίση υπόθεση παραπέμφθηκε ενώπιον του έκτου πενταμελούς τμήματος.

15 Λόγω κωλύματος δύο από τα μέλη του τμήματος, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου όρισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, δύο άλλους δικαστές για να συμπληρωθεί η σύνθεση του τμήματος.

16 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010.

17 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει το άρθρο 1, στοιχείο θ΄, της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η Επιτροπή διαπίστωσε τη συμμετοχή της στην παράβαση·

— κατά συνέπεια, να ακυρώσει το άρθρο 2, στοιχείο στ΄, και το άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον τα άρθρα αυτά την αφορούν·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

18 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

19 Προς στήριξη της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους που αντλούνται, ο πρώτος από παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ όσον αφορά τον καταλογισμό της παραβάσεως βάσει του τεκμηρίου που συνδέεται με τον κατά 100 % έλεγχο της θυγατρικής, ο δεύτερος από προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας, που προκύπτει από την εφαρμογή του εν λόγω τεκμηρίου, ο τρίτος από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως όσον αφορά την απόρριψη των στοιχείων που προσκομίσθηκαν για την ανατροπή του ίδιου αυτού τεκμηρίου και ο τέταρτος από την έλλειψη εννόμου συμφέροντος για τη διαπίστωση της συμμετοχής της στην παράβαση δεδομένου ότι έχει συμπληρωθεί η παραγραφή.

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

20 Δεδομένου ότι οι τρεις πρώτοι λόγοι που προέβαλε η προσφεύγουσα στρέφονται, κατ' ουσίαν, κατά της διαπιστώσεως της ευθύνης της για την παραβατική συμπεριφορά της θυγατρικής της, πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, η σχετική με το θέμα αυτό νομολογία.

21 Κατά πάγια νομολογία, η συμπεριφορά μιας θυγατρικής εταιρίας μπορεί να καταλογισθεί στη μητρική εταιρία, ιδίως, όταν η θυγατρική, μολονότι έχει χωριστή νομική προσωπικότητα, δεν καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει, κυρίως, τις οδηγίες της μητρικής εταιρίας, ενόψει, ιδίως, των υφισταμένων μεταξύ των δύο αυτών νομικών οντοτήτων οικονομικών, οργανωτικών και νομικών δεσμών (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, C-97/08 P, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-8237, σκέψη 58 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

22 Συγκεκριμένα, σε μια τέτοια περίπτωση, η μητρική και η θυγατρική εταιρία αποτελούν τμήματα της ίδιας οικονομικής οντότητας και, συνεπώς, συναπαρτίζουν μία και μόνη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 81 ΕΚ (απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 96 ανωτέρω, σκέψη 59).

23 Στην ειδική περίπτωση στην οποία μια μητρική εταιρία κατέχει το 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής που διέπραξε παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού της Ενώσεως, αφενός, η μητρική αυτή εταιρία μπορεί να ασκεί καθοριστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής αυτής και, αφετέρου, υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία ασκεί όντως καθοριστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της (βλ. απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 96 ανωτέρω, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, αρκεί να αποδείξει η Επιτροπή ότι η μητρική εταιρία κατέχει το σύνολο του κεφαλαίου μιας θυγατρικής προκειμένου να τεκμαρθεί ότι η μητρική ασκεί καθοριστική επιρροή επί της εμπορικής πολιτικής της θυγατρικής αυτής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να θεωρήσει τη μητρική εταιρία υπεύθυνη για την επίμαχη παράβαση, εκτός αν η μητρική αυτή εταιρία, η οποία οφείλει να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό, προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία δυνάμενα να αποδείξουν ότι η θυγατρική της ενεργεί αυτοτελώς στην αγορά (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 96 ανωτέρω, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

25 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια θυγατρική εταιρία καθορίζει τη συμπεριφορά της στην αγορά κατά τρόπο αυτοτελή, πρέπει να ληφθούν υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία που αφορούν τις οικονομικές, οργανωτικές και νομικές σχέσεις μεταξύ της θυγατρικής και της μητρικής εταιρίας, τα οποία ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση και τα οποία, επομένως, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εξαντλητικής απαρίθμησης (απόφαση Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 96 ανωτέρω, σκέψη 74· βλ., επίσης, κατά την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2007, Τ-112/05, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-5049, σκέψη 65).

26 Εν προκειμένω, στις αιτιολογικές σκέψεις 370 έως 379 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι μια μητρική εταιρία μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την παράνομη συμπεριφορά μιας θυγατρικής, στον βαθμό που η τελευταία αυτή δεν καθορίζει τη συμπεριφορά της στην αγορά κατά τρόπο αυτόνομο. Διευκρίνισε ότι μπορούσε να τεκμαρθεί ότι μια κατά 100 % ελεγχόμενη θυγατρική εφαρμόζει βασικά τις δοθείσες από τη μητρική της εταιρία οδηγίες και ότι η τελευταία αυτή μπορούσε να ανατρέψει το τεκμήριο προσκομίζοντας την απόδειξη περί του αντιθέτου.

27 Όσον αφορά τον καταλογισμό της παραβάσεως στην προσφεύγουσα, η Επιτροπή ανέφερε, καταρχάς, στην αιτιολογική σκέψη 403 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, κατά τον χρόνο της παραβάσεως, αυτή κατείχε το 100 % του κεφαλαίου της Chemoxal και διέθετε την εξουσία διορισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, οπότε αυτό αρκούσε για την εφαρμογή του τεκμηρίου της έμπρακτης ασκήσεως της καθοριστικής της επιρροής επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της.

28 Στην αιτιολογική σκέψη 404 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρθηκε στα επιχειρήματα με τα οποία η προσφεύγουσα αμφισβήτησε τον καταλογισμό αυτόν.

29 Στην αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ανέφερε ότι, σε αντίθεση προς τη θέση που υποστηρίζει η προσφεύγουσα, από τον έλεγχο κατά 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής απέρρεε ένα τεκμήριο το οποίο μπορούσε να ανατραπεί από την απόδειξη του ότι η «θυγατρική τυγχάνει ορισμένης αυτοτέλειας». Θεώρησε, στη συνέχεια, ότι τα στοιχεία που υπέβαλε η προσφεύγουσα δεν

αρκούσαν για να ανατραπεί το τεκμήριο, αφενός, αναφέροντας ότι η εξουσία της να διορίζει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της θυγατρικής αποτελούσε ένδειξη για την άσκηση καθοριστικής επιρροής επί της τρέχουσας διαχειρίσεως της τελευταίας αυτής. Αφετέρου, αναφέρθηκε σε ορισμένες ενδείξεις σχετικά με το ότι τις οικείες εταιρίες τις αντιλαμβάνονταν οι τρίτοι ως ανήκουσες στην ίδια επιχείρηση, όπως είναι η αναφορά της επωνυμίας Air Liquide σε ορισμένα σχετικά με τη σύμπραξη έγγραφα, καθώς και η εκ μέρους της Chemoxal χρησιμοποίηση του σήματος Air Liquide.

30 Τέλος, η Επιτροπή ανέφερε, στην αιτιολογική σκέψη 406 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ενέμενε στο συμπέρασμά της σχετικά με τον καταλογισμό της επίμαχης παραβάσεως στην προσφεύγουσα και στη θυγατρική της Chemoxal, καθόσον οι εταιρίες αυτές αποτελούσαν μέρος της ίδιας επιχειρήσεως που ενεχόταν στην παράβαση.

Επί του πρώτου και του δευτέρου λόγου, που αντλούνται από παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ και από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της προσφεύγουσας, όσον αφορά την εφαρμογή του τεκμηρίου που συνδέεται με τον κατά 100 % έλεγχο της θυγατρικής

Επιχειρήματα των διαδίκων

31 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι από μόνη την εκ μέρους της μητρικής εταιρίας κατοχή κατά 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της εταιρίας δεν μπορεί να τεκμαρθεί η εκ μέρους της μητρικής εταιρίας άσκηση καθοριστικής επιρροής επί της θυγατρικής της και να της καταλογισθεί η παραβατική συμπεριφορά της τελευταίας αυτής. Θα πρέπει επιπλέον να προσκομισθεί τουλάχιστον ένα δεύτερο αποδεικτικό στοιχείο στο οποίο να στηρίζεται η έλλειψη αυτοτέλειας της θυγατρικής εταιρίας. Προβάλλοντας, προς επίκληση του

τεκμηρίου, απλώς και μόνον την κατοχή του 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 81 ΕΚ.

32 Επιπλέον, και άλλα στοιχεία μεταξύ αυτών που προέβαλε η Επιτροπή, όπως είναι η εξουσία διορισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου της Chemoxal και η εκ μέρους αυτής χρησιμοποίηση της επωνυμίας της προσφεύγουσας (αιτιολογικές σκέψεις 403 και 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως), δεν είναι ικανά για να αποδείξουν την εκ μέρους της προσφεύγουσας άσκηση καθοριστικής επιρροής επί της θυγατρικής της. Ειδικότερα, από τη σχετική με τη λήψη αποφάσεων πρακτική της Επιτροπής προκύπτει ότι η εκ μέρους θυγατρικής χρησιμοποίηση της εμπορικής επωνυμίας της μητρικής εταιρίας δεν είναι ενδεικτική του γεγονότος ότι οι εταιρίες αυτές συναπαρτίζουν μία και μόνη οικονομική οντότητα. Σε διάφορα έγγραφα της δικογραφίας γίνεται εξάλλου αναφορά στην Chemoxal, και όχι στην προσφεύγουσα.

33 Στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εφαρμογή του επίμαχου τεκμηρίου έχει ως συνέπεια την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως, πράγμα που συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας.

34 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

35 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 403 έως 406 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο καταλογισμός στην προσφεύγουσα της παραβατικής συμπεριφοράς της θυγατρικής της στηρίζεται στη διαπίστωση της ασκήσεως της καθοριστικής της επιρροής επί της Chemoxal, η οποία προκύπτει από ένα τεκμήριο που συνδέεται με τον πλήρη έλεγχό της επί της θυγατρικής αυτής και το οποίο, κατά την Επιτροπή, δεν ανατράπηκε από την προσφεύγουσα.

36 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με βάση τη νομολογία που παρατέθηκε στις σκέψεις 21 έως 24 ανωτέρω, η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε βάσει τεκμηρίου την άσκηση εκ μέρους της προσφεύγουσας καθοριστικής επιρροής επί της Chemoxal, λαμβανομένου υπόψη του μη αμφισβητηθέντος δεσμού ελέγχου κατά 100 % που συνδέει τις δύο αυτές εταιρίες.

37 Συναφώς, πρέπει απορριφθούν ως αλυσιτελή τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν τα στοιχεία που εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 403 και 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με την εξουσία διορισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου της Chemoxal, καθώς και το γεγονός ότι είχε γίνει αναφορά στην επωνυμία της προσφεύγουσας στον τομέα τον οποίο αφορά η παράβαση.

38 Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά τα προέβαλε η Επιτροπή επιπλέον της διαπιστώσεως της υπάρξεως ελέγχου κατά 100 % της προσφεύγουσας στο κεφάλαιο της Chemoxal, η προβαλλόμενη από την προσφεύγουσα αλυσιτέλειά τους δεν μπορεί να επηρεάσει το δικαίωμα της Επιτροπής να επικαλεσθεί το επίμαχο τεκμήριο.

39 Περαιτέρω, δεδομένου ότι διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή δεν πλανήθηκε περί το δίκαιο επικαλούμενη το τεκμήριο το οποίο η προσφεύγουσα μπορούσε να ανατρέψει με ανταπόδειξη, πρέπει επίσης να απορριφθεί ο λόγος που αντλείται από την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως, η οποία κατά την προσφεύγουσα είναι ασύμβατη προς την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας.

40 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, όσον αφορά την απόρριψη των στοιχείων που προσκομίσθηκαν για την ανατροπή του επίμαχου τεκμηρίου

Επιχειρήματα των διαδίκων

41 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως, καθόσον δεν έλαβε θέση επί των αποδεικτικών στοιχείων που είχε προσκομίσει προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο που συνδέεται με τον κατά 100 % έλεγχό της επί της Chemoxal.

42 Αναφέρει ότι προσκόμισε, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, ένα σύνολο στοιχείων σχετικά με την αυτοτέλεια της Chemoxal τόσο από πλευράς δομής όσο και από πλευράς λήψεως αποφάσεων.

43 Στην αιτιολογική σκέψη 404 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προέβη σε ελλιπή υπενθύμιση των στοιχείων αυτών. Επιπλέον, δεν απάντησε στα εν λόγω στοιχεία, αναφέροντας απλώς, μεταξύ άλλων, ότι, «για έναν εξωτερικό παρατηρητή, ήταν σαφές [ότι η προσφεύγουσα] ήλεγχε τη δραστηριότητα της Chemoxal» και «τόσο οι πελάτες όσο και οι ανταγωνιστές αναφέρονταν στην επιχείρηση "Air Liquide" για τον τομέα του [PH]» (αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συνεπώς, κανένα από τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν εξετάσθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση.

44 Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή δεν μπορεί να διορθώσει την ανεπάρκεια της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως επικαλούμενη πρόσθετα στοιχεία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, όσον αφορά, ειδικότερα, το γεγονός ότι η Chemoxal εμπορευόταν τα προϊόντα που παρασκεύαζε η Oxysynthèse SA. Συγκεκριμένα, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η προσφεύγουσα είχε πράγματι ασκήσει έλεγχο επί της επιχειρήσεως αυτής που ανήκε από κοινού στην

προσφεύγουσα και στην Atochem SA και την οποία διαχειριζόταν, όσον αφορά τη συμμετοχή της προσφεύγουσας, η Chemoxal.

45 Τα επιχειρήματα που ανέπτυξε για πρώτη φορά η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως επιβεβαιώνουν την έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού.

46 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι, κατ' εφαρμογήν του επίμαχου τεκμηρίου, το βάρος αποδείξεως της αυτοτέλειας της Chemoxal το έφερε αποκλειστικά η προσφεύγουσα. Όσον αφορά τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα, η Επιτροπή εξήγησε επαρκώς, στις αιτιολογικές σκέψεις 403 έως 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως, γιατί το τεκμήριο αυτό δεν είχε ανατραπεί.

47 Η Επιτροπή δεν ήταν εξάλλου υποχρεωμένη να απαντήσει σε όλα τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν με την απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Αρκούσε να εκθέσει λεπτομερώς τους λόγους που ήσαν ικανοί να δικαιολογήσουν τον καταλογισμό της παραβάσεως στην οικεία επιχείρηση. Η προσφεύγουσα δεν προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν προέβη στην έκθεση των λόγων αυτών.

48 Εν πάση περιπτώσει, τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα, καθόσον πολύ γενικά και μη στηριζόμενα σε ειδικά αποδεικτικά στοιχεία, ουδόλως μπορούσαν να ανατρέψουν το επίμαχο τεκμήριο.

49 Όσον αφορά την προβαλλόμενη δομική αυτοτέλεια της θυγατρικής της προσφεύγουσας, πρώτον, το γεγονός ότι τα διευθυντικά στελέχη της Chemoxal δεν ανήκαν στα όργανα της προσφεύγουσας ουδόλως αποκλείει το ενδεχόμενο η τελευταία αυτή να έχει δώσει οδηγίες στη θυγατρική της και να έχει ελέγξει στενά τη συμπεριφορά της. Περαιτέρω, έστω και αν ένα τέτοιο γεγονός δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, από τα στοιχεία που επισύναψε η προσφεύγουσα στην απάντησή

της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων προκύπτει ότι τουλάχιστον ένα διοικητικό στέλεχος της Chemoxal κατέστη, μετά την παραίτησή του, διευθυντικό στέλεχος της προσφεύγουσας.

50 Δεύτερον, το γεγονός ότι ο πρόεδρος-διευθύνων σύμβουλος (PDG) της Chemoxal διέθετε πολύ ευρείες εξουσίες απλώς εξηγείται από την εξουσία που συνήθως παρέχεται στο ανώτερο διευθυντικό στέλεχος μιας εταιρίας και ουδόλως συνιστά απόδειξη της αυτοτέλειας της θυγατρικής της προσφεύγουσας.

51 Τρίτον, το γεγονός ότι η Chemoxal διέθετε τις δικές της υπηρεσίες χαρακτηρίζει απλώς μια οντότητα με νομική προσωπικότητα. Περαιτέρω, από τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα προκύπτει ότι η Chemoxal χρησιμοποιούσε διάφορες υπηρεσίες της μητρικής εταιρίας και ότι η έδρα της βρισκόταν όντως στα ίδια κτίρια με την έδρα του ομίλου.

52 Τέταρτον, όσον αφορά τα επιχειρήματα που αντλούνται από την εκ μέρους της Chemoxal διαχείριση των συμμετοχών σε άλλες θυγατρικές του ομίλου, ειδικότερα στην Oxysynthèse, η προσφεύγουσα αναγνώρισε ότι εμπλεκόταν επίσης ευθέως στη διαχείριση των συμμετοχών αυτών.

53 Περαιτέρω, η Επιτροπή τόνισε ότι η Chemoxal εμπορευόταν PH παρασκευαζόμενο από την Oxysynthèse, εταιρία ελεγχόμενη από κοινού από την προσφεύγουσα και την Atochem (αιτιολογικές σκέψεις 42 και 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ο λόγος αυτός, έστω και αν δεν περιλαμβάνεται στο μέρος της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά τον καταλογισμό της παραβάσεως, παρουσιάζει εντούτοις ορισμένη λυσιτέλεια. Συγκεκριμένα, φαίνεται απίθανο η προσφεύγουσα να μην έχει ασκήσει κανέναν έλεγχο επί της Chemoxal η οποία ήταν επιφορτισμένη με τη διάθεση στο εμπόριο της παραγωγής μιας άλλης θυγατρικής του ομίλου, την οποία οι δύο ως άνω εταιρίες ήλεγχαν από κοινού.

54 Όσον αφορά τη φερόμενη αυτοτέλεια ως προς τη λήψη αποφάσεων της θυγατρικής της προσφεύγουσας, πρώτον, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη φερόμενη αυτοτέλεια της Chemoxal ως προς τις τιμές. Όσον αφορά τις εξουσίες του γενικού διευθυντή της Chemoxal, η προσφεύγουσα υπέβαλε μια σύντομη επιστολή στην οποία αυτός σημείωνε εν συντομία τη συμφωνία του σχετικά με μια τιμή, πράγμα το οποίο ουδόλως αποδεικνύει ότι αποφάσιζε μόνος του την πολιτική σχετικά με τις τιμές. Κάποια άλλα στοιχεία δεν ήσαν παρά απλές εκθέσεις που αφορούσαν επισκέψεις σε πελάτες.

55 Δεύτερον, η φερόμενη αυτοτέλεια της Chemoxal στην ανάπτυξη στρατηγικών εμπορικών σχεδίων προβλήθηκε μόνο σε αναφορά προς το σχέδιο «λύση "επί τόπου" παραγωγής του [PH]», του οποίου η απόδοση στην Chemoxal δεν στηρίζεται εξάλλου σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Επιπλέον, από τα στοιχεία που επισυνάφθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι το σχέδιο αυτό βασίστηκε σε τεχνικές που ανέπτυξε ο όμιλος και ότι το πρόσωπο που προώθησε το εν λόγω σχέδιο προερχόταν από τη μητρική εταιρία.

56 Τρίτον, από τα επιχειρήματα σχετικά με την προετοιμασία του προϋπολογισμού, τη διαχείριση των σχέσεων με τους πελάτες και τη συμμετοχή μόνο των εργαζομένων της Chemoxal στο πλαίσιο του European Chemical Industry Council (CEFIC) ουδόλως αποδεικνύεται ότι η προσφεύγουσα δεν ασκούσε πράγματι καθοριστική επιρροή επί της θυγατρικής της.

57 Έτσι, δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα ουδόλως μπορούσαν να ανατρέψουν το τεκμήριο, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αναφέρει λεπτομερώς τους λόγους της απορρίψεώς τους. Η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως, εκθέτοντας διεξοδικώς τους λόγους για τους οποίους η παράβαση είχε καταλογιστεί στην προσφεύγουσα.

58 Η Επιτροπή εξέτασε επιμελώς τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα και, αφού υπενθύμισε τα στοιχεία αυτά (αιτιολογική σκέψη 404 της προσβαλλομένης αποφάσεως), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν αρκούσαν για να ανατρέψουν το τεκμήριο (αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συγκεκριμένα, τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα είναι εξαιρετικά γενικής φύσεως και δεν στηρίζονται σε κανένα ειδικό αποδεικτικό στοιχείο.

59 Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι εναπόκειται στην οικεία επιχείρηση να αποδείξει την αυτοτέλεια της θυγατρικής της, στην περίπτωση στην οποία η επιχείρηση αυτή δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο, αλλά περιορίζεται σε απλές γενικές και αστήρικτες δηλώσεις, η Επιτροπή δεν παραβαίνει την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως περιοριζόμενη στο να τονίσει ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν είναι επαρκή για να ανατρέψουν το τεκμήριο.

60 Εν πάση περιπτώσει, κατά την Επιτροπή, ακόμα και αν υποτεθεί ότι δεν εξήγησε επαρκώς γιατί τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο δεν καθιστούν δυνατή την επίτευξη του στόχου αυτού, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη, καθόσον η Επιτροπή ανέφερε σαφώς δύο πρόσθετα στοιχεία βάσει των οποίων και μόνον μπορεί να συναχθεί ότι η Chemoxal και η προσφεύγουσα συναπάρτιζαν μία οικονομική οντότητα. Πρόκειται, αφενός, για την εξουσία διορισμού από την προσφεύγουσα των μελών του διοικητικού συμβουλίου της Chemoxal και, αφετέρου, για το γεγονός ότι «για έναν εξωτερικό παρατηρητή», από την άποψη των πελατών και των ανταγωνιστών, η εμπορική δραστηριότητα της Chemoxal γινόταν αντιληπτή ως δραστηριότητα της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, η Chemoxal είχε συχνά αναφερθεί ως «Air Liquide» στο πλαίσιο της συμπράξεως και η Chemoxal είχε χρησιμοποιήσει το σήμα της Air Liquide κατά την άσκηση των εμπορικών της δραστηριοτήτων.

61 Επιπλέον, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή ανέφερε επίσης το γεγονός ότι η Chemoxal εμπορευόταν PH παρασκευαζόμενο από την Oxysynthèse, η οποία ελεγχόταν από κοινού από την προσφεύγουσα και την Atochem. Τούτο παρουσιάσθηκε ως κατάλληλο κριτήριο για τον καταλογισμό της παραβάσεως στη σκέψη 344 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Συγκεκριμένα, είναι μάλλον απίθανο η προσφεύγουσα να μην έχει ασκήσει κανέναν έλεγχο επί μιας εταιρίας η οποία ήταν

επιφορτισμένη με την εμπορία της παραγωγής μιας άλλης εκ των θυγατρικών της, επί της οποίας ασκούσε πράγματι έλεγχο από κοινού με μια άλλη εταιρία.

62 Τέλος, εντελώς επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, ακόμη και η ενδεχόμενη διαπίστωση της ανεπάρκειας της αιτιολογίας εν προκειμένω δεν πρέπει να έχει ως συνέπεια την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον τα στοιχεία που υπέβαλε η προσφεύγουσα συνίσταντο απλώς σε ισχυρισμούς γενικής φύσεως και ουδόλως μπορούν να αποτελέσουν αποδεικτικά στοιχεία ικανά να ανατρέψουν το επίμαχο τεκμήριο.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

63 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και πρέπει να διαφαίνεται από αυτήν κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη, ώστε να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, δεδομένου ότι το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του περιεχομένου της αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64 Η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι, αλλά αρκεί να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που έχουν αποφασιστική σημασία για την οικονομία της αποφάσεως. Ειδικότερα, δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί στοιχείων που προφανώς δεν ασκούν επιρροή, είναι ασήμαντα ή προδήλως δευτερεύοντα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2005, T-349/03, Corsica Ferries France κατά

Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-2197, σκέψη 64· βλ., επίσης, κατά την έννοια αυτή, απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 63 ανωτέρω, σκέψη 64).

65 Όταν, όπως εν προκειμένω, μια απόφαση εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ αφορά πολλούς αποδέκτες και θέτει ζήτημα καταλογισμού της παραβάσεως, πρέπει να περιέχει επαρκή αιτιολογία ως προς καθένα των αποδεκτών της, ειδικότερα ως προς εκείνους οι οποίοι, κατά το γράμμα της ως άνω αποφάσεως, πρέπει να υποστούν τις συνέπειες της παραβάσεως αυτής. Έτσι, έναντι μιας μητρικής εταιρίας που ευθύνεται για την παράβαση αλληλεγγύως, μια τέτοια απόφαση πρέπει να εκθέτει εμπεριστατωμένα τους λόγους που δικαιολογούν γιατί η παράβαση πρέπει να καταλογισθεί σ' αυτήν την εταιρία (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1373, σκέψεις 78 έως 80).

66 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν εξέθεσε επαρκείς λόγους όσον αφορά τη διαπίστωση της ευθύνης της, ειδικότερα, καθόσον αυτή δεν διευκρίνισε τους λόγους της απορρίψεως των στοιχείων που είχε προσκομίσει προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο που προκύπτει από τον έλεγχό της επί ολοκλήρου του κεφαλαίου της Chemoxal.

67 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι, στην απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η προσφεύγουσα προέβαλε μια ειδική επιχειρηματολογία προκειμένου να αποδείξει την αυτοτέλεια της Chemoxal, επικαλούμενη τα ακόλουθα στοιχεία:

— πρώτον, όσον αφορά τη δομική αυτοτέλεια της Chemoxal, σε αντίθεση προς ό,τι υποστηρίχθηκε για ορισμένες από τις άλλες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κανένα

από τα διευθυντικά στελέχη της Chemoxal δεν υπήρξε μέλος της διευθύνουσας επιτροπής της προσφεύγουσας, ούτε των εταιρικών οργάνων αυτής· τούτο πιστοποιείται από τα παραδείγματα των δελτίων μισθοδοσίας που προσκόμισε η Επιτροπή, καθώς και από τα στοιχεία που παρέσχε σε απάντηση στην αίτηση παροχής πληροφοριών της 18ης Μαρτίου 2004: συγκεκριμένα, κανένα διευθυντικό στέλεχος ή άλλος εργαζόμενος της Chemoxal δεν υπήρξε ταυτοχρόνως εργαζόμενος της προσφεύγουσας·

— από τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου της Chemoxal της 12ης Μαΐου και της 25ης Οκτωβρίου 1995, τα οποία παρασχέθηκαν στην Επιτροπή, προκύπτει ότι η εντολή του προέδρου-διευθύνοντος συμβούλου της ήταν απεριόριστη, καθόσον αυτός «διέθετε εντός των νομίμων ορίων τις ευρύτερες εξουσίες για να ενεργεί σε κάθε περίσταση εξ ονόματος της [Chemoxal]» και ότι ο γενικός διευθυντής της διέθετε επίσης ευρέως ορισθείσες εξουσίες· σύμφωνα με μια εγκύκλιο του γενικού διευθυντή της Chemoxal, που χρονολογείται από την περίοδο διαπράξεως της παραβάσεως, ανατέθηκαν σε αυτόν ευθύνες σχετικά με τον ορισμό της πολιτικής υλικοτεχνικής υποστηρίξεως και την άσκηση της γενικής εμπορικής πολιτικής, κατά την απόσπαση ενός εμπορικού διευθυντή στην Ασία·

— η Chemoxal διέθετε τις δικές της υπηρεσίες, ήτοι μια εμπορική υπηρεσία, μια υπηρεσία προώθησης πωλήσεων, μια υπηρεσία ανθρώπινων πόρων, μια υπηρεσία πληροφορικής και μια υπηρεσία λογιστηρίου, που της παρείχαν τη δυνατότητα να διαχειρίζεται απολύτως μόνη της την εμπορική της πολιτική, και διέθετε επίσης και ερευνητικό κέντρο, το οποίο διαχειριζόταν χωριστά, έστω και αν βρισκόταν στο ίδιο κτίριο με αυτό της προσφεύγουσας· η Chemoxal, για τις υπηρεσίες που δεν διέθετε άμεσα, όπως είναι η νομική και η φορολογική υπηρεσία, καθώς και η υπηρεσία «ασφαλειών», χρησιμοποιούσε τις υπηρεσίες της μητρικής της εταιρίας, έναντι αμοιβής· έστω και αν η έδρα της Chemoxal βρισκόταν στα ίδια κτίρια στα οποία βρισκόταν η έδρα του ομίλου, οι εγκαταστάσεις της είχαν εκμισθωθεί στη μητρική της εταιρία, πράγμα που πιστοποιείται από μια σύμβαση μισθώσεως που προσκομίσθηκε στην Επιτροπή·

— η Chemoxal διαχειρίστηκε αυτοτελώς τις συμμετοχές του ομίλου στην Oxysynthèse και στην Oxysynthèse Deutschland GmbH, εταιρίες που παράγουν PH· μολονότι ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας μετείχε επίσης του διοικητικού συμβουλίου της Oxysynthèse, μόνον ένας από τους εκπροσώπους της Chemoxal ήταν μέλος της διευθύνουσας επιτροπής της εταιρίας αυτής και ήταν επιφορτισμένος με τη γενική της διεύθυνση·

— η Chemoxal διαχειρίστηκε αυτοτελώς τη συμμετοχή του ομίλου στην Chemoxal Chemie GmbH, εταιρία νομικώς συνδεόμενη με την προσφεύγουσα για φορολογικούς λόγους· από τα συνημμένα στον φάκελο της Επιτροπής έγγραφα προκύπτει ότι οι εκπρόσωποι στο διοικητικό συμβούλιο της θυγατρικής αυτής ήταν, στην πραγματικότητα, υπάλληλοι της Chemoxal·

— δεύτερον, όσον αφορά τη σχετική με τη λήψη των αποφάσεων αυτοτέλεια της Chemoxal, η δραστηριότητά της ήταν πολύ διαφορετική από τις λοιπές δραστηριότητες του ομίλου που ήταν επικεντρωμένες στην παροχή βιομηχανικών και ιατρικών αερίων· ο ορισμός και η άσκηση της εμπορικής πολιτικής της Chemoxal είχαν ανατεθεί αποκλειστικά στη διεύθυνση της εταιρίας αυτής·

— οι οδηγίες και οι γενικές κατευθύνσεις στον τομέα των τιμών προέρχονταν αποκλειστικά από τα διευθυντικά στελέχη της Chemoxal, οι δε αποφάσεις σχετικά με μια τιμή προσφερόμενη σε έναν πελάτη λαμβάνονταν από τα στελέχη του επιχειρησιακού τομέα, υπό τον αποκλειστικό έλεγχο των διευθυντικών στελεχών της, πράγμα το οποίο πιστοποιείται από την εσωτερική αλληλογραφία και τις σχετικές με τις επισκέψεις στους πελάτες εκθέσεις που παρασχέθηκαν στην Επιτροπή·

— η ανάπτυξη μεγάλων στρατηγικών εμπορικών σχεδίων εξηρτάτο από την πρωτοβουλία και μόνον του προσωπικού της Chemoxal, πράγμα που πιστοποιείται από ένα σχέδιο σχετικά με τη λύση της λεγόμενης «επιτόπου» παραγωγής PH που ανέπτυξε η Chemoxal το 1996, στηριζόμενη σε τεχνικές που είχαν αναπτυχθεί

από τον όμιλο για άλλα προϊόντα· προς τούτο, η Chemoxal είχε προσλάβει έναν τεχνικό της μητρικής της εταιρίας, χωρίς η τελευταία αυτή να έχει εξάλλου καμία εμπλοκή·

— για την κατάρτιση του προϋπολογισμού της Chemoxal αρμόδια ήταν η διεύθυνσή της, πράγμα που πιστοποιείται από μια εγκύκλιο του γενικού διευθυντή της, που παρασχέθηκε στην Επιτροπή και στην οποία διευκρινίζεται η κατανομή των σχετικών καθηκόντων·

— για τις σχέσεις της Chemoxal με τους πελάτες της αρμόδια ήταν ευθέως αυτή η ίδια ή οι κατά τόπους αντιπρόσωποί της, όπως προκύπτει από την αλληλογραφία και από τις σχετικές με τις επισκέψεις στους πελάτες εκθέσεις·

— η Chemoxal είχε θεωρηθεί αυτοτελής εταιρία όσον αφορά τις σχέσεις της με το CEFIC, πράγμα που προκύπτει από τα πρακτικά των συσκέψεων με το τελευταίο αυτό, τα οποία περιέχονται στον φάκελο της Επιτροπής·

— η Chemoxal, ναι μεν χρησιμοποίησε την εμπορική επωνυμία της Air Liquide Chimie, αλλά το έπραξε για θεμιτό σκοπό, ήτοι για να επωφεληθεί από τη φήμη του διεθνούς εμβέλειας ομίλου, οπότε το γεγονός αυτό δεν επηρεάζει την αυτοτέλειά της έναντι της μητρικής εταιρίας που είχε παρεμφερή εμπορική επωνυμία· τα επίσημα εμπορικά έγγραφα της Chemoxal έφεραν την εταιρική της επωνυμία·

— κανένα από τα πρόσωπα που μετέσχον σε συσκέψεις της συμπράξεως δεν ήταν υπάλληλος της προσφεύγουσας και δεν υφίσταται στον φάκελο της Επιτροπής κανένα ίχνος οποιασδήποτε οδηγίας παρασχεθείσας από την προσφεύγουσα στην Chemoxal.

68 Στην αιτιολογική σκέψη 404 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή παρέθεσε την επιχειρηματολογία που προέβαλε η προσφεύγουσα.

69 Τόνισε, στη συνέχεια, στην αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα υποβληθέντα από την προσφεύγουσα στοιχεία δεν ήταν επαρκή για ανατρέψουν το επίμαχο τεκμήριο, αναφέροντας ότι η διαπίστωση της εκ μέρους της προσφεύγουσας ασκήσεως καθοριστικής επιρροής επί της Chemoxal ενισχυόταν, αφενός, από την εξουσία της διορισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου της θυγατρικής της και, αφετέρου, από τις ενδείξεις σχετικά με το πώς αντιλαμβάνονταν οι τρίτοι τις οικείες επιχειρήσεις. Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 406 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενέμεινε στο συμπέρασμά της ότι η προσφεύγουσα και η Chemoxal αποτελούσαν την ίδια επιχείρηση.

70 Πρέπει να τονιστεί ότι η συλλογιστική αυτή δεν εξετάζει την επιχειρηματολογία που προέβαλε η προσφεύγουσα, αλλά περιορίζεται στην παραπομπή σε ορισμένες πρόσθετες ενδείξεις σχετικά με την εκ μέρους της προσφεύγουσας άσκηση καθοριστικής επιρροής επί της θυγατρικής της. Κατά συνέπεια, στο προπαρατεθέν τμήμα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από την προσφεύγουσα δεν αρκούσαν για να ανατρέψουν το επίμαχο τεκμήριο.

71 Επιπλέον, πρέπει να θεωρηθεί ότι, μολονότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί όλων των στοιχείων που επικαλέσθηκε ο ενδιαφερόμενος, ιδίως όταν τα στοιχεία αυτά προφανώς δεν ασκούν επιρροή, είναι ασήμαντα ή προδήλως δευτερεύοντα (βλ. σκέψη 64 ανωτέρω), εν προκειμένω, σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, τα στοιχεία που επικαλέσθηκε η προσφεύγουσα δεν μπορούν να θεωρηθούν ασήμαντα όσον αφορά την εκτίμηση της αυτοτέλειας της Chemoxal.

72 Συγκεκριμένα, στην απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η προσφεύγουσα προέβαλε ένα σύνολο περιστάσεων που χαρακτηρίζουν τους δεσμούς που υφίσταντο μεταξύ αυτής και της Chemoxal κατά τον χρόνο της επίμαχης παραβάσεως,

επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι η δραστηριότητα της τελευταίας αυτής ήταν πολύ ειδική σε σχέση με τις άλλες δραστηριότητες του ομίλου, την έλλειψη αναμείξεως σε επίπεδο διευθυντικών στελεχών και προσωπικού των οικείων εταιριών, έναν ευρύ καθορισμό των εξουσιών των διευθυντικών στελεχών της θυγατρικής, το γεγονός ότι αυτή η τελευταία διέθετε τις δικές της υπηρεσίες όσον αφορά τις εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και την αυτοτέλεια κατά την κατάρτιση των στρατηγικών σχεδίων.

73 Τα στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν περιορίζονταν εξάλλου στις ισχυρισμούς αυτούς, αλλά περιείχαν και μια σειρά συγκεκριμένων στοιχείων, που είχαν επισυναφθεί στην απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων (βλ. σκέψη 67 ανωτέρω).

74 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή όφειλε να λάβει θέση επί της αντίθετης επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας, εξετάζοντας αν, με βάση το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων σχετικά με τους οικονομικούς, οργανωτικούς και νομικούς δεσμούς μεταξύ των οικείων εταιριών, η προσφεύγουσα είχε αποδείξει ότι η θυγατρική της ενεργούσε αυτοτελώς στην αγορά.

75 Η υποχρέωση της Επιτροπής να αιτιολογήσει την απόφασή της επί του σημείου αυτού προκύπτει σαφώς από το ότι το επίμαχο τεκμήριο είναι μαχητό, για δε την ανατροπή του η προσφεύγουσα όφειλε να προσκομίσει αποδείξεις περί του συνόλου των οικονομικών, οργανωτικών και νομικών δεσμών μεταξύ αυτής και της θυγατρικής της.

76 Περαιτέρω, η επίμαχη έλλειψη της αιτιολογίας δεν μπορεί να διορθωθεί με την αναφορά στις ενδείξεις που εκτίθενται στην αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως και οι οποίες αντλούνται από την εξουσία διορισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου της θυγατρικής, καθώς και από το πώς οι τρίτοι αντιλαμβάνονταν τις οικείες εταιρίες.

77 Συγκεκριμένα, μολονότι τα στοιχεία αυτά μπορούν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των δεσμών μεταξύ των οικείων εταιριών, η επίκλησή τους δεν αποσκοπεί στην αμφισβήτηση της λυσιτέλειας της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας που αντλείται από την αυτοτέλεια της Chemoxal και, επομένως, δεν μπορεί να συνιστά επαρκή λόγο για την απόρριψη της επιχειρηματολογίας αυτής.

78 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής που αντλείται από την ύπαρξη και άλλων ενδείξεων της επιρροής που ασκούσε η προσφεύγουσα επί της Chemoxal, ήτοι του γεγονότος ότι η τελευταία αυτή εμπορευόταν PH παρασκευαζόμενο από την Oxysynthèse, η οποία ελεγχόταν από κοινού από την προσφεύγουσα και από την Atochem (αιτιολογική σκέψη 401 της προσβαλλομένης αποφάσεως), πρέπει να παρατηρηθεί ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση δεν προκύπτει ότι το στοιχείο αυτό το επικαλέσθηκε η Επιτροπή ως λόγο για τη διαπίστωση της καθοριστικής επιρροής που ασκούσε η προσφεύγουσα επί της Chemoxal. Περαιτέρω, μια απλή αναφορά στην πρόσθετη αυτή ένδειξη περί των δεσμών που υφίσταντο μεταξύ των οικείων εταιριών δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να διορθώσει την ανεπάρκεια της αιτιολογίας της απορρίψεως της αντίθετης επιχειρηματολογίας που προέβαλε η προσφεύγουσα.

79 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή δεν έλαβε διεξοδικώς θέση επί των αποδεικτικών στοιχείων που προσκόμισε η προσφεύγουσα προκειμένου να ανατρέψει το τεκμήριο που προκύπτει από τη συμμετοχή της στο κεφάλαιο της Chemoxal και, συνεπώς, δεν αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμο το συμπέρασμά της όσον αφορά τον καταλογισμό της επίμαχης παραβάσεως στην προσφεύγουσα.

80 Στον βαθμό που η Επιτροπή υποστηρίζει, με το υπόμνημα αντικρούσεως, ότι τα περί του αντιθέτου αποδεικτικά στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα ήταν, εν πάση περιπτώσει, ανεπαρκή για να αποδειχθεί η αυτοτέλεια της Chemoxal, πρέπει να τονιστεί ότι από την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν προκύπτει κανένα στοιχείο εκτιμήσεως από την Επιτροπή των επίμαχων στοιχείων, πράγμα που εμποδίζει τον έλεγχο του βασίμου της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την πτυχή αυτή.

81 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αιτιολογία πρέπει, κατ' αρχήν, να ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο ταυτοχρόνως με την απόφαση που τον βλάπτει, η δε έλλειψη αιτιολογίας δεν δύναται συνεπώς να καλυφθεί επειδή ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται την αιτιολογία της αποφάσεως κατά τη διάρκεια της δίκης (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 463, και του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-25/04, González y Díez κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-3121, σκέψη 220).

82 Επομένως, η επίμαχη έλλειψη της αιτιολογίας δεν μπορεί να καλυφθεί κατά τη διάρκεια της δίκης.

83 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτός ο λόγος που αντλείται από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και να γίνει συνεπώς δεκτό το αίτημα περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον αφορά την προσφεύγουσα.

84 Κατά συνέπεια, παρέλκει η απόφανση επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

85 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση C(2006) 1766 τελικό της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2006, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (υπόθεση COMP/F/C.38.620 — Υπεροξείδιο του υδρογόνου και υπερβορικό άλας), καθόσον αφορά τη L'Air liquide, SA pour l'étude et l'exploitation des procédés Georges Claude.

2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Vadapalas Prek Dittrich

Truchot O'Higgins

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουνίου 2011.

(υπογραφές)